

VAISTOLLA

2013

Perinnejousimetsästäjien liitto RY

Nyt nuolentekoon!

Sherwood Shopilla on pitkät perinteet perinnejousiampujien välinekauppiaana. Meiltä saat kaiken tarvittavan osuvien ja kauniiden nuolien tekemiseen ja löytyy meiltä myös lonkkareita, jos et itse tee.

Nuoliaihiot
Eri puulajeja, eri kaliibreja

Sulat
Valmiita ja aihioita raidoilla tai ilman värejä löytyy kyllä

Kärjet
Eri painoisia, eri mallisia

Nokit
Eri kokoisia ja väreisiä

SHERWOOD SHOP
Nuolikauppiaasi

Maneesikatu 2, Helsinki, puhelin 09-1356508, www.sherwoodshop.fi

25 års erfarenhet av bägjaktt!

BägJaktskatalogen.se

Våra märkade: Carbon Archery • PSE Archery • Mukkanuoli • APA Archery • Liberty Archery • Muzzy • ASAT • TruGlu • Double Bull • Lone Wolf • TruFire • Carbon Impact • Buman m.m.

All Seasons, All Terrain!

ASAT CAMOUFLAGE

Ett camo för alla tillfällen!
Finns som 3D ställ och "vanliga" jaktkläder

PREDATOR CAMO

Finns som:
Brown Deception
Deception 3D
Evolution
Fall Grey
Green Deception
Spring Green
Winter White

www.bægjaktskatalogen.se

Vaistolla

Julkaisija:
Perinnejousimetsästäjäin Liitto ry
www.perinnejml.fi
sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi
p. 0400 704430

Päätoimittaja:
Ilja Koivisto

Toimituksessa avustaneet:
Pekka Anttonen
Simo Hankaniemi
Timo Ryyänen
Juhani Uusitalo
Sinikka Uusitalo

Kannen kuva:
Juhani Uusitalo

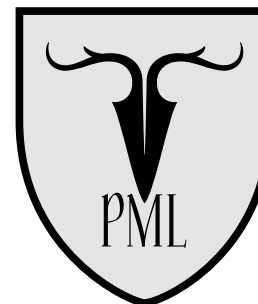
Painopaikka:
Lönnberg, Ylivieska

ISSN-L1799-988X
ISSN 1799-988X (painettu)
ISSN 1799-9898 (verkkojulkaisu)

SISÄLTÖ:

- 4 Puheenjohtajan mietteitä
- 6 Lakiehdotus ministeriölle
- 8 Peuranmetsästyssäädökset Yhdysvalloissa ja Kanadassa
- 11 Perinnejousimetsästäjä: Kari Silvennoinen
- 14 Juvan majavajahti
- 16 Puhveli pampalta
- 20 Jousen valmistus, Osa 1: Lasten jousi
- 26 Niksinurkka: Lisää läpäisyä
- 28 PML kansainvälisenä
- 30 Saalistilasto 2011-2012

PML:N TOIMINTAKALENTERI 2013

- 18.–19.5. Kaurisjahti, Eurajoki
- 23.–26.5. Pohjois-Suomen Erämessut, Oulu
- 14.–16.6. Susirajan Erämessut, Joensuu
- 5.–7.7. Kesätapahtuma, Sievi
- Syyskuu Metsästystapahtumat, Kuhmo ja Sievi

Puheenjohtajan mietteitä

Viimeinkin lakimuutosesitys valkohäntäpeuran, kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran ja metsäpeuran lisäämisestä jousimetsästettävien lajien joukkoon on lähtenyt eteenpäin, sillä 14.11.2012 esitys luovutettiin maa- ja metsätalousministeriölle. Koko vuoden marraskuulle asti väänsimme yhdessä Suomen Metsästäjiliiton ja Suomen Jousimetsästäjien Liiton kanssa esityksen sisältöä. Omassa liitosamme meillä oli kolmihenkinen neuvotteluryhmä, mutta käytännössä hallitus osallistui koko ajan tiiviisti neuvottelujen asiasisältöön.

Koska elämme demokraattisessa maassa, niin neuvoa kysimme myös vuosikokouksen lisäksi ylimääräiseltä yleiskokoukselta elokuussa. Jälkivaikutelmaksi neuvottelujen jälkeen jäi se, että perinnejousimetsästäjien etua ei aja kukaan muu kuin Perinnejousimetsästäjien Liitto itse. Kansainvälinen liittomme on siis tullut perustettua tarpeeseen, jotta myös vaikeimmilla aseilla metsästävien etua ajetaan. Onhan metsästysmuotomme kuitenkin Suomen vanhinta eli jääkaudesta lähtien on näillä jousilla metsästetty menestyksekkäästi suurriistaa.

Eettinen metsästäminen

Eettisyys metsästyksessä puhuttaa tällä hetkellä kaikkia riistaorganisaatioita ja keskustelu käy kuumana. Suurpetokeskusteluksa on mopo karannut täysin käsistä. Koskaan ei täyttä sopua susikeskusteluun tule, mutta ehkä asiaa auttaisi, jos tiedotusvälineet jakaisivat vain asiallista tietoa ilman, että tunteet ja asenteet sotketaan jokaiseen tiedotteeseen. Raflaavilla otsakkeilla haetaan vain euroja

kassaan eikä edesauteta tilanteen selvittämistä.

Oman käden oikeus on täysin tuomittavaa ja sitä ei pidä sotkea käsitteenä mitenkään metsästämiseen. Toisaalta ihmisten pelkoja tulee ymmärtää ja tarvittaviin toimenpiteisiin tulee ryhtyä, jotta pelko ei purkaudu väkivaltaana petoja tai toisinajattelijoita kohtaan. Mutta tässä asiassa ollaan vahvasti puun ja kuoren välissä lainsäädännön asettamissa rajoissa.

Tietty moraalittomuus on nostanut päänsä myös jakkäränjännittäjien joukossa, ja huolestuneena olen seurannut metsästysarvojen muuttumista. Eläimiä ammutaan aivan liian pitkiltä matkoilta eikä saaliiksi tule aina vain sallittuja lajeja. Nykyjousilla saalismäärästä on tullut merkittävämpää kuin tavasta, jolla eläin on saatu. Yleensä nykyajan metsästyksessä näkyy olevan meneillään trendi, että metsästyksen tulisi olla mahdollisimman helppoa.

Mieleni tekee lainata tässä Metsähallituksessa työskentelevän **Pirjo Ilvesviidan** tekstiä:

"Nyky-yhteiskunnassa metsästys on muista luonnonkäyttömuodoista poiketen erityisessä asemassa, ja sen harjoittaminen on voimakkaasti riippuvainen sen yhteiskunnallisesta hyväksyttävyydestä. Eläimelle aiheutetulle kärsimykselle ja kuolemalle on löydettävä hyväksyttävä syy. Metsästys tulee toisin sanoen oikeuttaa, jolloin se toimii välineenä tiettyjen yhteiskunnallisesti hyväksytyjen päämäärien saavuttamiseksi. Metsästyksen hyväksyttävyyttä edesauttaa, että se vastaa niitä vaatimuksia ja odotuksia, joita ihmisen, luonnon ja eläimen välisessä suhteessa esiintyy."

Pirjo on viisas nainen ja hän on metsästäjä.

Ampumaharjoittelu itsekseen tai kilpailujen avulla auttaa aina osumiseen. Kuitenkaan hyvä suoritus kilpailuissa ei takaa hyvää metsästäjää ja päinvastoin! Kuvassa kirjoittaja edustamassa Suomea Etelä-Korean kansainvälisessä perinnejousiammuntaseminaarissa ja -kisoissa 2009. Kuva: Juhani Uusitalo.

Perinnejousi suurriista-aseena

Perinnejousi on vuosituhansien ajan ollut käytössä suurriista-aseena. Ampumamatkat eivät ole pitkiä, mutta tehokkuutta löytyy raskaista nuolista. Metsästyksessä haasteeksi tällaista jouta käyttäville tulee seuraavanlaisia asioita:

- Ampumamatkan on oltava lyhyt. (PML:n saalistilastojen mukaan keskimääräinen ampumamatka suurriistalle on 11,2 metriä).

- On maastouduttava oikein hajun, silue-
tin ja äänettömyyden osalta, sillä ampumati-
lanteessa toimitaan aina eläimen hälytysalu-
een sisäpuolella.

- Lihasten on hallittava jousen voimak-
kuus.

- Osuminen pohjautuu oikeaan ampuma-
tekniikkaan sekä matkan arviointikykyyn.

- Korvien välin pitää olla kunnossa, kos-
ka osuminen perustuu keskittymiseen aino-
astaan osumapisteeseen. "Nypy" on käsite,
jota ei haluta kokea.

- On ammuttava oikeaan paikkaan ja ai-
kaan riippuen saaliseläimen asennosta, käyt-
tymisestä ja omasta ampumapaikasta.

- Nuolen on lennettävä suoraan. (Toimi-
van metsästysnuolen virittäminen vaatii työ-
tä ja testaamista.)

Perinnejousella ampumista voidaan pitää elämäntapana ja metsästyksen liitettynä se tarjoaa riittävästi haastetta loppuelämäksi.

Salmijärven metsästysalue Metsähallituksen mailla

On ilo kertoa jäsenistölle, että Salmijärven vain jousimetsästykselle tarkoitettu alue Sievissä on kaikkien jäsentemme käytössä alkavana metsästyskautena 2013. Metsähallitus vuokraa alueen nyt yhdessä Suomen Jousimetsästäjien Liitolle ja Perinnejousimetsästäjien Liitolle. Alueen koko on noin 1900 hehtaaria. Metsästysoikeus koskee pienriistaa.

Tässä on nyt motivaatiota harjoitteluun! Kevään edetessä on pitkän talven jälkeen ilo mennä ulos harjoittelemaan maastossa eripuisia matkoja. Liiton kesäpäivät vietetään täällä Sievissä 5.–7.7.2013, missä on mahdollisuus hioa ampumatekniikkaa opastetusti erikoisista ampumakulmista sekä liikkuvaan maaliin. Tavataan siellä!

Lopuksi haluan kiittää hallituksen puolesta niin kotimaisia kuin ulkomaalaisia jäseniä kannatuksesta asioidemme eteenpäin viemisessä. (On behalf of the board of governors I want to thank all domestic and foreign members for their support to our work!)

Sinikka Uusitalo

PML esittää peurojen lisäämistä jousimetsästettäviksi lajeiksi

Suomen Metsästäjäliiton, Suomen Jousimetsästäjien Liiton ja Perinnejousimetsästäjien Liiton yhteinen peuratyöryhmä jätti 14.11.2012 esityksen maa- ja metsätalousministeriölle valkohäntäpeuran, kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran ja metsäpeuran lisäämisestä jousimetsästettävien lajien joukkoon. Pitkien liittojen välisten neuvottelujen jälkeen esityksen sisältö on pHkinänkuoressa seuraava:

1. Liitot ehdottavat muutokseksi metsästyslakiin kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran lisäämistä jousimetsästettäviksi lajeiksi.

2. Metsästysasetukseen esitetään muutosta jousiasevaatimuksiin. Hirveä pienempien hirvieläinten metsästyksessä käytettävän jousen vähimmäisevetovastukseksi ehdotetaan 200 Newtonia. Tuo määrä saavutetaan noin 45 paunaisella jousella. Samalla ehdotetaan, että majavalle vaadittu vetovastus nostetaan nykyisestä 180 Newtonista (n. 41 paunaa) 200 Newtoniin. Majavanpyynnistä saadut kokemukset puoltavat voimakkaampien jousien käyttämistä.

Metsäkaurista on metsästetty menestyksekkäästi nykyisillä vaatimuksilla, joten liitot katsoivat nykyisen vetovastusvaatimuksen (180 Newtonia) riittävän metsäkauriille myös jatkossa. Lisäksi ehdotetaan, että majavaa, metsäkaurista ja muita hirveä pienempiä hirvieläimiä metsästettäessä metsästysnuolessa on käytettävä leikkaavaa kärkeä, jonka halkaisija on vähintään 22 mm.

3. Metsästysasetukseen ehdotetaan edelleen muutosta ampumakoetta käsittelevään kohtaan. Liitot ehdottavat, että voidakseen jousimetsästää kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, valkohäntäpeuraa ja metsäpeuraa on metsästäjän suoritettava ampumakoe jousiaseella. Metsäkaurista ja majavaa saisi edelleen metsästää ilman ampumakoetta.

Ampumakoematka on ehdotuksessa 18 metriä. Kokeessa ammutaan kolme nuolta 90 sekunnin aikana valkohäntäpeurakuvaan, jonka osuma-alueen halkaisija on 23 senttiä. Kaikkien nuolten on osuttava maaliympyrään. Kokeessa käytetään ratakärkisiä nuolia. Kokeen voi suorittaa perinne- tai taljajousella, ja ampumakoekorttiin merkitään koe suoritetuksi jousiaseella. Aluksi ampumakokeen voisi suorittaa vain osassa riistanhoitoyhdistyksiä, esimerkiksi yhdessä yhdistyksessä per maakunta.

Yhteistyön tulos

Esityksen jättämistä edelsi liittojen välinen valmistelu- ja neuvotteluvaihe. Perinnejousimetsästäjien Liittoa neuvotteluissa edustivat Sinikka ja Juhani Uusitalo sekä allekirjoittanut. Eniten valmistelutyössä keskusteltiin ehdotettava ampumakoematka.

Taljajouset ovat kehittyneet viime vuosina suurin harppauksin, mikä mahdollistaa riistalaukaukset huomattavasti pidemmiltä matkoilta perinteiseen jousimetsästyksen verrattuna. Ero voi olla kaksin tai jopa kolminkertainen. Perinnejousimetsästäjien Liitolle oli neuvotteluissa ensiarvoisen tärke-

Ovatko valkohäntäpeurat tulevaisuudessa myös suomalaisten jousimetsästäjien tähtäimessä? Toivottavasti! Kuva: Ilja Koivisto.

ää, että ehdotettava ampumakoematka olisi keskimääräiselle perinnejousimetsästäjälle mahdollinen suorittaa. Suomalaisessa metsästyslainsäädännössä ampumakokeen rooli kun on ollut kouluttava eikä huippuampujia seulova. Tarkoitus on ollut osoittaa käytettävän metsästysaseen hallitseminen ja turvallinen käyttö normaaleilta metsästysmatkoilta.

PML ehdotti neuvottelujen aluksi ampumakoematkaksi 15 metriä perustelunaan jäsenistöltä keräämänsä saalistilasto, jonka mukaan suurriistaeläimet oli ammuttu keskimäärin 11,2 metrin etäisyydeltä. Muut liitot olivat 20 metrin kannalla. Lopulta neuvotteluissa päädyttiin kompromissiin. PML joutui prosessin edetessä hakemaan lisää neuvotteluvaltuuksia ylimääräiseltä jäsenkokoukselta, jonka päätöksen jälkeen liitto saattoi allekirjoittaa paperin, jossa ehdotetaan ampumakoematkaksi 18 metriä.

Neuvottelut olivat tiukat, mutta etenivät hyvässä hengessä. Kiitokset hyvästä yhteis-

työstä Suomen Metsästäjäliitolle ja Suomen Jousimetsästäjien Liitolle. Uskon, että neuvottelut loivat pohjaa liittojen väliselle yhteistyölle myös tulevaisuudessa.

Saavutettu neuvottelutulos on perinnejousimetsästäjien kannalta kelvollinen. Ehdotettu ampumakoe ei ole helppo varsinkaan liittomme primitiivijousiampujille, mutta mahdollinen suorittaa ahkeralla harjoittelulla.

Lopuksi muistutan vielä, että kyseessä on vasta liittojen yhteinen ehdotus metsästyslain ja -asetuksen muuttamiseksi. Lopullisen päätöksen lakimuutosehdotuksen kohtalosta ja mahdollisen lakimuutoksen sisällöstä tekee eduskunta.

Ilja Koivisto

Peuran pyynnin jousiasevaatimukset Yhdysvalloissa ja Kanadassa

Yhdysvaltalaisen jousimetsästäjän suosituin saaliseläin on valkohäntäpeura. Niitä ammutaan jousiaseilla noin miljoona vuosittain. Kuvassa Ed Jarvis ja Ohion osavaltioista vuonna 2011 ammuttu peura.

Yhdysvalloissa on pitkät perinteet jousimetsästyksessä. Ensimmäinen virallinen jousimetsästyskausi valkohäntäpeuralle avattiin Wisconsinin osavaltiossa jo vuonna 1934. Nykyisin jousimetsästys on sallittu kaikissa viidessäkymmenessä osavaltiossa, ja jousella saa ampua kaikkea riistaa kaneista hirviin ja mustakarhuihin. Kanadassa jousimetsästettävien lajiin listaan kuuluvat lisäksi harmaakarhu ja karibu.

Seuraavassa tarkastellaan millaisia vaatimuksia Yhdysvalloissa ja Kanadassa asetetaan metsästysjousille ja -nuolille hirveä pienempien hirvieläinten metsästyksessä. Tarkastelussa keskitytään lajeihin, joille löytyy vastine Suomen Metsästäjäliiton, Suomen Jousimetsästäjien Liiton ja Perinnejousimetsästäjien Liiton maa- ja metsätalousministeriölle jättämästä metsästyslakimuutosehdotuksesta eli valkohäntäpeuraan, karibuun (metsäpeura) ja wapiti-hirveen (saksanhirvi).

Valkohäntäpeura

Yhdysvalloissa kaadetaan vuosittain noin miljoona valkohäntäpeuraa jousella ja nuolella. Maan metsästyslait ovat osavaltiokohdaisia ja vaihtelevat luonnonolosuhteiden ja riistalajien mukaan. Valkohäntäpeuran metsästäminen on sallittua lähes kaikissa osavaltioissa.

Valkohäntäpeuran osalta 19 osavaltiota ei aseta minkäänlaisia vetovastusvaatimuksia metsästyksessä käytettäville jousille (ks. taulukko Yhdysvallat, s. 9). Lopuissa osavaltioissa (31 kpl) raja on joko 30 paunaa (133 Newtonia), 35 paunaa (156 Newtonia) tai 40 paunaa (180 Newtonia) keskimääräisen vetovastusvaatimuksen ollessa 37 paunaa (165 Newtonia).

Kanadassa valkohäntäpeuran metsästys on mahdollista kahdeksassa provinssissa, jotka kaikki ovat asettaneet peuranmetsästyksessä käytettäville jousille vetovastusvaatimuksen (ks. taulukko Kanada, s. 10). Keskimääräinen vetovastusvaatimus on 40,6 paunaa (178 Newtonia).

Voidaan siis todeta, että Suomessa tällä hetkellä pienriistanmetsästyksessä vaadittava jousen vetovastus 40 paunaa (180 Newtonia) olisi jo sinällään riittävä vetovastus valkohäntäpeuran metsästyksessä käytettäville jousille.

Karibu (Metsäpeura)

Suomalaista metsäpeuraa vastaavan karibun metsästäminen jousella on mahdollista viidessä Kanadan provinssissa ja kolmessa territoriossa, jotka kaikki ovat asettaneet karibunmetsästyksessä käytettäville jousille vetovastusvaatimuksen. Keskimääräinen vetovastusvaatimus on 42,5 paunaa (187 Newtonia).

Yhdysvalloissa karibun metsästäminen on sallittua vain Alaskan osavaltiossa, jossa jousen vetovastuksen täytyy olla vähintään

YHDYSVALLAT

Osavaltio	Jousen vetovastus paunaa (lb.)	Kärjen leveys mm
Alabama	35	22
Alaska	40	0
Arizona	40	22
Arkansas	40	22
Colorado	35	22
Connecti.	40	22
Delaware	0	22
E-Carolina	0	0
E-Dakota	40	22
Florida	35	22
Georgia	0	0
Havaiji	40	19
Idaho	40	22
Illinois	40	22
Indiana	35	0
Iowa	0	0
Kalifornia	0	22
Kansas	0	0
Kentucky	0	22
Louisiana	30	22
L-Virgin.	0	19
Maine	35	22
Maryland	30	22
Massach.	40	22
Michigan	0	0
Minnesota	30	22
Mississip.	0	0
Missouri	0	0
Montana	0	22
Nebraska	40	22
Nevada	0	22
New Hampshire	40	22
New Jers.	35	22
New Mex.	0	0
New York	0	0
Ohio	40	22
Oklahoma	40	22
Oregon	0	22
Pennsylv.	35	22
P-Carolina	40	22
P-Dakota	35	19
Rhode Isl.	40	22
Tenness.	0	0
Texas	40	22
Utah	40	22
Vermont	0	22
Virginia	0	22
Washingt.	40	22
Wisconsin	30	22
Wyoming	40	25
Keskiarvo	23,20	16,60

Valkohäntä-, mustahäntä- ja muulipeuralle vaadittu jousen jäykkyydet ja nuolen kärkien leveydet. Koonnut Tony Kinton (2008) Primitive Archer-lehden artikkelisarjaa varten. Suomeksi toimittaneet Simo Hankaniemi ja Ilja Koivisto.

KANADA

Provinssi tai territorio	Valkohäntäpeura Jousen vetovastus paunaa (lb.)	Karibu Jousen vetovastus paunaa (lb.)	Kärjen leveys mm
Alberta	40	-	22
Brittiläinen Kolumbia	40	40	22
Manitoba	40	40	22
New Brunswick	45	-	20
New Foundland ja Labrador	-	45	0
Nova Scotia	40	-	0
Nunavut	-	45	25
Ontario	40	-	22
Luoteisterritoriot	-	45	25
Quebec	40	40	0
Saskatchewan	40	40	22
Yukon	-	45	0
Keskiarvo	40,63	42,50	15,00

Kanadalaiset jousiasevaatimukset valkohäntäpeuran ja karibun metsästyksessä. Viivalla merkityissä provinseissa ja territorioissa kyseistä eläintä ei esiinny tai sille ei ole asetettu metsästyskautta. Tiedot koonnut Kanadan provinssien ja territorioden riistahallintojen internet-sivuilta Ilja Koivisto.

40 paunaa (180 Newtonia). Muualla maassa karibut elävät aivan elinpiirinsä etelärajalla eikä niiden metsästäminen ole sallittua.

Wapiti-hirvi (saksanhirvi)

Kooltaan saksanhirveä vastaavan wapiti-hirven metsästäminen on mahdollista 23 Yhdysvaltain osavaltiossa, joista kahdeskymmenessä on katsottu valkohäntäpeuraan vaaditun vetovastuksen riittävän myös kookkaamman wapiti-hirven metsästämiseen. Vain kolme osavaltiota vaatii wapiti-hirven metsästyksessä järempää jousia: Pennsylvania 45 paunaa (200 Newtonia) sekä Nebraska ja Wyoming 50 paunaa (222 Newtonia).

Yhdysvaltain ja Kanadan esimerkkien perusteella voidaan siis todeta, että Suomen Metsästäjäliiton, SJML:n ja PML:n maa- ja metsätalousministeriölle jättämässä lakimuutosehdotuksessa jousiaseille esitetty 45 paunan (200 Newtonia) vetovastusvaati-

mus on riittävä kaikille hirveä pienemmille hirvieläimille mukaan lukien metsäpeura ja saksanhirvi.

Suurriistanuolet

Yhdysvaltain osavaltioista 38 on asettanut vähimmäisleveyden suurriistanuolenkärjille. Rajan asettaneiden osavaltioiden keskiarvo on 21,8 mm. Kahdeksan kahdestatoista Kanadan provinssista tai territoriosta, joissa valkohäntäpeuran tai karibun jousimetsästyksessä on mahdollista, on asettanut nuolenkärjelle minimileveysvaatimuksen. Keskimääräinen vaatimus on 22,5 mm.

Pohjoisamerikkalaiset esimerkit osoittavat myös, että Suomessa tällä hetkellä majavan ja metsäkauriin metsästyksessä vaadittava nuolen kärjen leveys 22 mm riittää myös peuraeläimille.

Ilja Koivisto

Yksi kolmesta Kari Silvennoisen perinteisellä jousella kaatamasta metsäkauriista.

Perinnejousimetsästäjä: Kari Silvennoinen

Kari Silvennoisen (s. 1964) kosketus jousimetsästyksen alkoi kuten monilla ikäluokkansa miehillä: lapsena tehtiin kuusenoksa- ja katajajousia ja näiden kanssa metsästeltiin räkättejä ynnä muuta pientä riistaa. Noin 13-vuotiaana Silvennoinen sai 45-paunaisen lasikuitu-vastakaarijousen ja kiinnostus metsästyksen vain lisääntyi.

Suomen Jousimetsästäjäin Liitossa hän 1980-luvun loppupuolelta lähtien omaksui vaikutteita vanhemmilta tekijöiltä. Mikkelin

suunnalla Tertin kartanon mailla järjestetyissä jahdeissa alkoi tulla saaliiksi fasaaneita, jäniksiä ja sorsia.

– Oppi on tullut pääasiassa kantapään kautta, yrittämällä ja kokeilemalla. **Kokisen Petristä** ja **Nylundin Maurista** oli paljon apua. Ja **Jorma Karjalaisesta** myös. Olen kokeillut kaikenlaista, monenlaisia jousia, mutta palannut aina perinnepuolelle, muistelee Silvennoinen.

Vastakaarien jälkeen ns. pitkäjouset tulivat Karille läheisiksi. Jotkut modernimpia välineitä käyttävät suhtautuivat skeptisesti,

Kari Silvennoinen (vas.) ja Petri Kokkinen jänismetsällä.

mutta Silvennoisen saalistulokset eivät jättäneet tilaa spekulatioille. Pelkästään rusakoituja on tullut eräsi satakunta, kettujakin neljä.

– Epäilyksiä on tullut perinnepuolelta, ettei jousella voi saada niin paljon riistaa, naureskelee Silvennoinen.

Uudempana aikana hän on käyttänyt myös taljajousta, ja varsinkin lähes ammattimaisessa villiintyneiden kanien poistotyössä talja hiilikuitunuolineen on osoittautunut käteväksi.

– Käyttäisin siinä hommassa pienoiskivääriä, jos se olisi mahdollista.

Silvennoinen on tehnyt nuolia mm. hikorista, männystä ja sitkankuusesta, mutta seetri on tasalaatuisuutensa vuoksi ollut eniten käytössä. Hän on käyttänyt myös alumiini- ja hiilikuitunuolia.

– En säästele nuolia ja puuvarsissa on ongelmana se, että niitä menee poikki niin paljon. Siinä on valtavasti työtä ja se on joskus turhauttavaa.

Ahkeraa harjoittelua

Silvennoinen pyrkii harjoittelemaan ammuntaa joka päivä. Maalina on yleensä lampaanvillalla täytetty juuttisäkki, joka pysäyttää hyvin nuolet ja ne on myös helppo vetää irti säkistä. Hän on osallistunut kil-

pailuihin ja voittanut kerran SJML:n Cupin neljällä osakilpailuvoitollaan.

Maastoammunnan Euroopan-mestaruuskisoissa hän on ollut satapaunaisen jousensa kanssa sijalla 10. Viime kesänä sijoitus oli 14. neljä päivää kestäneessä kilpailussa Italiassa. Kiinnostus kilpailemiseen on ollut Karilla hiipumaan päin, vaikka hän kokeekin kaikki kilpailut mukaviksi tapahtumiksi. Italian-matkakin oli avartava, mutta sijoitus ei ollut aivan toivotunlainen. Tavoitteena oli pääsy viiden parhaan joukkoon.

Ulkomailla jahdeissa

Vuonna 2006 Silvennoinen oli muuttamien muiden suomalaisten kanssa metsällä valtion mailla USA:ssa, Virginiassa. Saa-liiksi tuli kaksi valkohanäätä puunuolilla ja pitkäjousella. Appalakeilla oli myös kohtaaminen mustakarhun kanssa. Kari havaitsi marjapensaikon korkean mäen tuntu-massa, jossa oli syöntijalkia ja aivan tuoreita karhun ulosteita. Hän asettui odottamaan ison puun haaraan ja jonkin ajan kuluttua näkyviin tulikin karhu, 12 m etäisyydelle.

– Oli kysymys vain sekunneista, ettei keppi lentänyt. Mutta kuulin lisää kahinaa ja näkyviin tuli karhunpentu. Emoa ei siis voinut ampua.

– Afrikkaan meno on joskus mietitytännyt ja siitä on ollut puhetta Kokkisen kanssa, että kerran elämässä voisi käydä metsällä Afrikassa. Mutta vierastan sikäläisen metsästyksen eräitä piirteitä, kuten kaatomaksuja yksittäisistä eläimistä, toteaa Silvennoinen.

– USA:ssa metsästysluvalla saa ampua useampia yksilöitä isoa ja pientä riistaa, ja maksu on varsin kohtuullinen

Toiveena valkohanäätäpeura kotimaasta

Vaikka Silvennoinen on ollut SJML:n jäsen sen varhaisvaiheista saakka ja ollut mukana perustamassa *Perinnejousimetsästäjien Liittoa*, hän ei koe olevansa parhaimmillaan järjestötyössä.

– Haluan olla käynnistämässä asioita, mutta usein vetäydyn omiin oloihini. Tykkään touhuta yksinäni, myös metsästyksessä. Muiden on joskus vaikea ymmärtää, että viihdyn metsässä yksin tuntikausia passissa, ajantaju lähes kadonneena.

Kuvattu lienee tuttua useimmille jousimetsästäjille, kuten myös halu kulkea omia polkuja. Silvennoisen kolme vanhempaa poikaa ovat jonkun verran olleet mukana jousimetsällä, mutta eivät ole innostuneet alasta samassa määrin. Nuorin, kolmivuotias, haluaa kyllä lähteä aina mukaan, kun isä lähtee metsään ”katselemaan puita”.

Monet jousimetsästäjät käyvät erällä myös tuliaseen kanssa ja Silvennoiselakin on jonkin verran haulikko- ja pienoiskivääritaustaa. Pienpetojen loukkupyyntiä hän on harrastanut, samoin pysäyttävällä koiralla supin ja mäyrän pyyntiä. Kolmelle kotimaassa jousella kaadetulle metsäkauriille Kari kaipaisi jatkoa. Hänellä on kotonaan Tolkkisissa väijyntä- ja ruokintapaikka kauriille. Haaveena on myös kaataa jousella valkohanäätäpeuroja Suomessa, kun tämä oikeus ehkä piankin saadaan. Karhun kaato pyörii myös Silvennoisen mielessä ja majavakin on saamatta, joten tavoitteita riittää.

Simo Hankaniemi

J-Bow
Custom bows by J. Kaunismäki

Mittatilaustyönä perinteisiä jousia metsästäjille ja jousiammunnan harrastajille. Käy tutustumassa jousiin www.j-bow.fi

www.j-bow.fi j.kaunismaki@j-bow.fi puh. 040 503 4842

Juvan majavajahti 14. - 16.9.2012

Edellisiltana olimme saapuneet Juvan Koikkalaan Otamon erämiesten ja Etelä-Juvan erämiesten vieraiksi Perinnejousimetsästäjään Liiton syysjahdin merkeissä. Olimme jahdanneet samoilla saloilla useampana syksynä jäniksiä ja majavia, joten paikat alkoivat käydä tutuiksi. Saa-listakin muutaman majavan verran oli eräksi saatu. Oma majava oli vain vielä jäänyt ampumatta.

Ilta sujui kuulumisia vaihtaessa, olihan paikalle saapunut jousimetsästäjiä eri puolilta Suomea.

Aamun aloitimme jänisjähdillä paikallisten ajokoirien avustuksella, mutta muutama ajontynkää enempiä ei saatu aikaiseksi. Makkarat ja kahvit tosin maistuivat aina yhtä makoisilta komeiden siirtolohkareiden keskellä Koveron laavulla.

Näitä mietiskelin istuessani rantapusi-kossa pienen järven rannassa. Takanani oli äskettäin pureskeltuja pihlajan vesoja, ja rannasta lähti selvä ura, jota pitkin majavat olivat nouseet ruokailemaan. Oikealla, vajaan kymmenen metrin päässä, istui **Kaipaisen Reijo** samanlaisen uran vieressä. Nämä olivat selvästi tuoreimmat urat tällä rannalla, joten olimme ”varmoja”, että tästä se tulee. Pieni tuulenvire kävi vasten kasvoja, joten sekin asia oli kunnossa.

Majava lähestyy läjäytellen

Iltapäivällä olimme käyneet tiedustelussa isäntämme Purhosen Ilpon kanssa paikat valmiiksi. Tiedustelutietojen mukaan lättähännät lähtevät liikkeelle puoli kahdeksan aikoihin, joten olimme rauhoittuneet passeihimme vähän ennen seitsemää. 19.30

aloin tähystellä vastarantaa, mutta liikettä ei ollut havaittavissa.

Kello alkoi lähestyä kahdeksaa, hämärä hiipii järven ylle ja mielessä käväisi jo ajatus tyhjästä järvestä. Ajatukseni keskeytti läjäys 70 metriä meistä vasemmalla, heti perään toinen ja kolmas. Tähystin rantaviivaa ja hetken kuluttua näin tumman torpedon lähestyvän kaislikon reunaa vana perässään. Pulssini oli noussut ensimmäisen läjäyksen myötä jo reippaasti puoleentoistasataan ja majavan lähestyessä tahti vain kiihtyi.

Pitkät sekunnit ennen laukaisua

40m – 30m – 20m, kunnes kymmenessä metrissä läjähtää ja majava kääntyy pois päin. Saiko vainun, välähtää mielessä.

Mutta ei, majava kääntyy takaisin. Jousi on kuin itsestään noussut ja vetokin on jo puolessa, katse tiukasti majavassa. Lättähäntä pyöriskelee kuuden metrin päässä, mutta on juuri näkösuojaksi jättämäni puskan takana, suoraa ampumaholliä ei ole. Veren kohistessa korvissani majava viimein kääntyy sopivasti sivuttain puskan takaa. Vetokäden keskisormi painautuu suupieleen, kuin itseltään sormet avautuvat ja nuoli ampuu naruun saattamana kohti majavaa.

Tiesin osuneeni ja sain varmistuksen tarttuessani kelalta purkautuneeseen naruun. Muutama kevyt potku vetäistessäni majavan rantaan. Reijokin oli jo ehättänyt viereeni, ja vaikka majava olikin rauhallinen, pyysin ampumaan varmistukseksi lopetusnuolen, jonka hän tarkasti sijoittikin. Hyppäsin veteen, tartuin hännän tyvestä ja nostin saaliin kuiville. Siinä se nyt on, ensimmäinen majavani perinteisellä jousella.

– Kiitokset mukavasta jahtiviikonlopusta mukana olleille ja jahti-isännille! toivottaa Pekka Anttonen.

Isänpäivänä majavapaistia syödessämme 4-vuotias poikani sanoi majavaa maistettuaan.

– Hyvää, mene isi heti huomenna hakemaan uusi majava!

Nyt taas muistan miksi minä metsästäjän perinnejousella.

Pekka Anttonen

Puhveli pampalta perinnejousella

Argentiina on kahdeksanneksi suurin maa maailmassa, ja kulttuurin ja luonnon puolesta monipuolinen. Vaikka iso osa maa-alasta on aukeaa aromaastoa (pampa), löytyy pohjoisempaa lähes viidakko-maisia alueita, lännestä korkeita vuoria (Andit) ja etelästä arktisia jäätiköitä. Astuessamme ulos lentokoneesta Buenos Airesin kentälle lämpömittari näytti noin 30 plusastetta ja kesäinen aurinko paistoi niin että häikäisi; melkoinen ero joulukuun alun Suomen pimeyteen ja kylmyyteen! Jonotettuamme ensin tunnin maahantulossa lastasimme tavarat oppaamme Juanin autoon, lähdimme Buenoa Airesin kaupungista etelään kohti Tandilin aluetta ja noin viiden tunnin ajomatkan jälkeen saavuimme Cerro Indio Safariksen metsästysalueelle.

Metsästysalue (Estancia Acelain) on ollut Larretan suvun hallussa jo parisataa vuotta. Vanha päärakennus/linna ei ollut tällä hetkellä asumiskäytössä, vaan toimi lähinnä museona, jota esitellään metsästysporukoille ja muille vieraille. Linna, esineet ja sisustus olivat lähes alkuperäisessä 1800 -luvun lopun kunnossa. Linna ja sitä ympäröivä valtava puistoalue on tuotu jokaista osaa myöten aikoinaan Euroopasta.

Tänä päivänä alueen rakennukset (mm. oma lentokenttä ja pieni kylä henkilökuntaa varten) ovat päässeet rapistumaan lukuunottamatta muutamaa päärakennusta, joiden kuntoa on onneksi pystytty pitämään yllä.

Metsästysalue oli noin 14000 hehtaaria ja ilman raja-aitoja (ns. free range). Alue koostui etupäässä valtavista peltoalueista ja ikivanhoista metsäsaarekkeista. Cerro Indiolla on useita metsästysalueita Argentiinassa ja

yksi Chilessäkin, mutta tämä Tandilin paikka on ainoa heidän omistamansa alue.

Monipuolinen riistamaa

Argentiinasta löytyy monia alkuperäisiä nisäkkäitä kuten guanako, piikkohirvi, pekari, puuma ja maailman suurin jysijä capybara eli vesisika. Ensimmäisiltä eurooppalaisilta kolonialisteilta ei mennyt kauan huomata maan metsästyspotentialia. Argentiinaan on aikojen kuluessa tuotu mm. kuusipeuroja, saksanhirviä, aksishirviä, villisikoja ja vesipuhveleita. Tämä päivänä riistaeläinkanta on monipuolinen ja runsas. Vaikkakin metsästys on sallittu ympäri vuoden (joitakin rajoituksia lukuunottamatta), on esim. peurajahdille paras aika maaliskuulle sijoittuva kiima-aika. Mikäli haluaa jousella kaataa saksanhirven tai kuusipeuran, on tämä ainoa

järkevä aika. Cerro Indio Safariksen omistajan/oppaan Gonzalo Llambin mukaan kiima-aikana pukkeja ei ole erityisen vaikea päästä lähelle, mutta toki jousella metsästys on aina haasteellista.

Tandilin alueella oli lähinnä vesipuhveleita ja villisikoja, sekä metsäsaarekkeissa jonkin verran kuusipeuroja, saksanhirviä sekä mustakierresarvipeuroja. Alunperin koko alue oli aukeaa peltomaisemaa, mutta vuosisadan alkupuolella sinne oli tuotu Euroopasta puut ja eläimet eri puolilta maailmaa. Itse asiassa kartanon jokainen osanen on tuotu ensin laivalla Euroopasta Buenos Airesiin, sieltä junalla Tandiliin ja lopuksi härkävankureilla rakennuspaikalle.

Argentiinasta löytyy kolmea eri vesipuhvelin alalajia ja mielestäni tällä alueella näin näistä kahta eri sarvityyppiä. Metsästys tapahtui perinteisesti kävelemällä kunnes jotakin sopivaa näkyi horisontissa.

Puhvelia pitää päästä lähelle

Opas oli hieman pessimistinen heti alusta alkaen, kun kävi ilmi, että metsästäjän pitkäjousella. Ampumamatkakeskustelu noudatti tuttua kaavaa eli tarkoitatko ”fifty” vai ”fifteen” metriä (50 m vai 15 m). No heti kun, kävi ilmi, että tarkoitan jälkimmäistä, niin oppaan ilme kertoi kaiken. Vuosien saatossa käsitys jousiaseen sopivasta ampumamatkasta on muuttunut melko paljon. Tietysti metsästysoppaan kannalta voi olla helpompaa, jos metsästäjä pystyy ampumaan 30-50 metrin päähän.

Heti ensimmäisenä päivänä lähdin Gonzalon kanssa etsimään puhveleita. Kävelimme paljon, mutta muutamaa kuusipeuraa ja hienoja maisemia lukuunottamatta emme löytäneet etsimäämme eli puhveleita.

Seuraavana päivänä lähdimme eri suuntaan ja lopulta löysimmekin puhveleita. Noin kymmenen puhvelin laumasta ei löytynyt yhtään isompaa, mutta kauempaa keskellä peltoa näimme yksinäisen valtavan vanhan puhvelin, jolta oli toinen sarvi hieman katkennut vuosien saatossa. Ilmoitin oppaalle, etteivät pienet kolhut minua haittaa, ja niinpä lähdimme kohti puhvelia. Noin 200 metrin päässä puhvelista aloimme ryömiä. Polveni olivat kovilla (oppaalla oli polvisuojat), mutta hammasta purren pääsin suhteellisen riva-kasti eteenpäin.

Viimeiset 50 metriä menimme vyötärön korkuisessa heinikossa. Lähestyminen oli helppoa, mutta heinikon sisältä näkyvyys oli huono; näkyi vain vähän puhvelin päätä. Kun olin noin 15 metrin päässä, tamppasin itselleni ja pitkälle jouselleni hieman tilaa. Odottelin jonkin aikaa ja nousin varovasti ylös. Puhveli huomasi minut melkein saman tien. Se lähestyi muutaman metrin minua ja hölkkäsi kaartaen pois. Vaikea tilanne, joka ei olisi todennäköisesti odottelemalla parantunut. Yksilö oli valtavan kokoinen eläinvanhus. Olen nähnyt monia vesipuhveleita hyvinkin läheltä. Ne saattavat näyttää

uhkaavilta, mutta ihmisen päälle ne eivät kovin helpolla tule. Toki haavoittunut tai ahdistettu eläin saattaa aina käyttäytyä ennalta-arvaamattomasti.

Polvisuojat tulevat tarpeeseen

Ennen reissua minulle oli ilmoitettu, että kannattaa ottaa polvisuojat mukaan, mutta ajattelin selviäväni ilman apuvälineitä. Onneksi sain seuraavana päivänä oppaalta sellaiset lainaksi. Hyvät polvisuojat auttoivat etenkin kovassa ja kivikoisessa maastossa todella paljon. Harvemmin eläimiä pääsee seisten hiipimällä hyvin lähelle. Ilman polvisuojia kynnys konttaamiseen on helposti aika korkea. Eräs opas kertoi, että välillä kun hän on kontannut maastossa asiakkaan edellä polvet ruvella saalista lähestyen, ja hän katsoo taakseen, on asiakas seisoskele-massa kiikaroimassa.

Seuraava aamu alkoi sateisena, mutta sateen loputtua pääsimme kuitenkin hyvissä ajoin liikeenteeseen. Päätimme lähteä samalla suuntaan kuin eilen. Muutaman tunnin kävelyn jälkeen löysimme pari isoa puhvelia, joita lähdimme lähestymään. Lähestyminen oli hidasta, koska siellä täällä oli muita puhvelisilmäpareja. Istuimme noin tunnin ojan-pohjassa heinikon sisällä tarkkailemassa tilannetta. Vihdoinkin muut puhvelit siirtyivät pois ja yksi iso jäi muutaman sadan metrin päähän aukean laitaan makoilemaan.

Riistalaukaus

Lähdimme etenemään ensin rivakasti ja sitten viimeiset 150 metriä ryömien. Ainoat näkösuojat olivat muutamat matalat heinä-tupot ja kumpareen kaareva rinne. Jostakin ihmeen syystä puhveli katseli lähes koko-ajan toiseen suuntaan mistä olimme tulossa. Kun olimme 50 metrin päässä puhveli kävi makuulle. Onneksi se katseli koko ajan muu-

Timo Ryyränen käytti puhvelin kaatoon 80-paunaista Fox Archeryn takedown pitkäjousta. Nuoli oli laminoitua Durawood-puuta ja kärjitetty kaksiteräisellä Aboywerin Brown Bear -leikkurilla.

alle, koska näkösuojamme loppui. Etenin varovasti ryörimällä lähemmäksi ja toivoin, ettei puhveli kääntäisi päätänsä. Ollessani 20 metrin päässä se rojahti kyljelleen, mikä hankaloitti tilannetta. Ryömin vielä viisi metriä ja mietin mitä tehdä. Puhveli vaistosi, että jotakin on tekeillä ja alkoi nousta. Onneksi nousu oli verikkaista, ja heti kun näin kyljen, jännitin jousen ja lähetin nuolen matkaan. Nuoli upposi horjuvaan puhveliin ylätakakulmasta.

Osuma oli ehkä 5 cm ylempänä kuin olin tarkoittanut, mutta 1050 gr puunuoli meni rintaontelon läpi lävistäen molemmat kyljet. Olin aivan liikkumatta ja tekeydyin mahdollisimman pieneksi mättääksi; puhveli katseli hetken vihaisena ympärilleen ja ravasi sitten metsään. Odottelimme noin puolituntia ja lähdimme hakemaan puhvelia noin 200 metrin päästä. Sitkeä eläin oli vuotanut täysin kuiviin rintaontelon sisään. Opas sanoi että kevyemmällä nuolella ja heikommalla jousella olisi jäänyt saalis saamatta.

Hyvissä olosuhteissa kevyemmälläkin varusteilla varmaan pärjäisi, mutta saaliin saamista helpottaa, jos on tarpeeksi tehokkaat välineet. Lisäksi vesipuhvelin paino saattaa vaihdella 600-1000 kilon välillä, mikä täytyy huomioida välinevalinnassa. Ison puhvelin pelkkä kylkiluu on keskeltä parisen senttiä paksu, joten nuolella täytyy olla tehoa.

Loput pari päivää meni löysästi, metsästelyn villisikoja sekä retkeillessä lähiseudulla. Näin kyllä isoja sikoja, mutta otollisia tilanteita ei tullut. Olin joka tapauksessa erittäin tyytyväinen puhvelista.

Lopuksi olimme vielä neljä yötä Buenos Airesissa. Aika meni nopeasti kierrellen nähtävyyksiä ja syöden hyvin.

Puhvelin sarvet saapuivat Suomeen noin jo pari kuukautta reissun jälkeen, mikä oli aikamoinen ennätys. Usein kuluu vuosi jos toinenkin trofeita odotellessa.

Timo Ryyränen

Jousen valmistus, Osa 1: Lasten jousi

Kuva: Simo Hankaniemi

Vaistolla-lehti aloittaa juttusarjan perinnejousten valmistamisesta. Koskapa haluamme olla perusteellisia aloittamme ensimmäisen osan A:sta eli lastenjousten valmistamisesta.

Käsijousi lakkasi olemasta Suomessa toimentulon väline jo vuosisatoja sitten ja varsijousellakin harjoitettu ammattimainen oravanpyynti loppui 1800-luvun alussa. Jouset eivät kuitenkaan kadonneet, vaan perinne jäi elämään lasten välineissä. Vielä 1960-luvulla useimmat tai ainakin hyvin monet pojat ja jotkut tytötkin olivat kokeilleet itse valmistaa jousia ja nuolia. Ja eräille näitä teki isä tai isoisä.

Nykyisin lasten vapaa-ajanviettotavat ovat teknistyneet ja myös kaupungistumisen seurauksena melko harva lapsi saa omakohontaista tuntumaa jousiammuntaan sen perinteisessä muodossa. Joidenkin vanhempien asenne voi myös olla kielteinen näihin puuhiin, eikä urbaani ympäristö tarjoa ampumiselle yhtä hyviä mahdollisuuksia kuin entisaajan maaseutu.

Lapsen jousessa saa olla tehoa

Primitiivisen jousiammunnan harrastus on teollisuusmaissa paljon laajentunut 1980-luvulta alkaen, mutta lasten välineiden kohdalla näkyy jatkuvasti eräitä puutteita. On hyvin tavallista, ettei lapselle tehdä hänelle sopivia välineitä, joilla ampuminen tarjoaisi onnistumisen elämyksiä.

Lasten jousi on usein yli pitkä hänen vetopituutensa nähden, jolloin teho jää olemattomaksi. Kun tähän yhdistetään aikuisen käytöstä poistetut, raskaat ja ylimittaiset nuolet, jää ampuminen helposti muutamaa kokeiluun.

Oikein mitoitetuilla lasten välineillä nuolet lentävät lähes samalla tavalla kuin aikuisten jousillakin, vaikka jousen jäykkyys olisi vain 15-20 paunan tienoilla. Kun tyttöreni

oli muutaman vuoden ikäinen, tein hänelle tuomipihlajajousen, jonka jäykkyys oli niin alhainen, ettei paunamittarin viisari värähtänyt lukemaa otettaessa. Jousi oli siis "paunaton". Kahdeksan gramman painoista bambunuolta tämä naperon jousi ampui kuitenkin 88 m.

Jousen valmistus

Aivan nuoren lapsen jousen valmistus on varsin yksinkertainen toimitus, mutta siinäkin on hyvä noudattaa samoja periaatteita kuin aikuisten jousissa. Jousen pituudeksi on syytä valita noin 2,3 kertaa nuolen pituus. Jos nuoli on 50 cm, niin jousi on tällöin 120 cm.

Vähimmällä veistotyöllä selviytyy valitsemalla raaka-aineeksi läpimitaltaan pienehkö puu tai ison puun oksa. Läpimitta keskellä voisi olla 3-4 cm. Ampujasta pois päin tulevassa jousen selässä ei saisi olla suuria oksankohia. Pienet oksat eivät välttämättä haittaa, mutta nämä kohdat jätetään hieman korkeiksi, niitä ei veistetä selän suhteen taaisiksi.

Jousen voi ohentaa jo puun ollessa tuoretta, mutta tällöin ei ole syytä puuttua puun leveyteen, jotta aihio ei kuivuessaan kieroutuisi sivusuunnassa. Tuoreen puun työstäminen on helppoa pelkällä puukollakin. Jousen selkään ei puututa muuta kuin ottamalla kuori varovasti pois. Päälimmäisen syykerroksen vahingoittamista on vältettävä, jotta jousen kestävyys on hyvä. Aivan välttämätöntä ei ole edes kuoren poistaminen selästä, mutta tällöin puun kuivuminen vaatii hieman pidemmän ajan. Kuorellista selkää voi hieman tasoitella hienolla hiekkapaperilla.

Huoneenlämmössä alustavasti työstetty aihio kuivuu noin viikossa, mutta tämä vaihtelee eri puulaaduilla. Raskaat, tiiviit puulajit voivat vaatia enemmän aikaa. Ilmavirta nopeuttaa kuivumista, joten lämpimillä keleillä ulkona kuivaaminen on hyvä vaihtoehto. Jos

jousen sivuprofiiliin halutaan muotoilua, voi kuivaamisen tehdä muotoon sitomalla. Tähän ei tarvita muita lisävarusteita kuin jokin tukeva jousen pituinen puunpala (esim. 2 x 4 tuuman lankku), muutamia narunpätkiä tai puristimia sekä 1-3 sopivan kokoista esinettä, joiden avulla jousen aihio puristetaan muotoonsa tukipalikkaa vasten.

Kun aihio on aivan kuiva, voidaan tehdä lopullinen työstö jouseksi. Jousen levein kohta voi olla kädensijan kohdalla ja päät kavennetaan 12-15 mm mittaan. Selkä kaavitaan puhtaaksi mahdollisista aluskuoren jäänteistä. Kuorikohtien lievä kostuttaminen esim. märällä rätillä helpottaa poistoa. Kaapimiseen voi käyttää tylsäköä veistä, sikliä tai vastaavaa.

Jousen tärkein työvaihe on ns. tilleröiminen eli tasapainottaminen. Tämä on lapsen jousen tapauksessa syytä tehdä yhtä tarkasti

kuin muutenkin. Kaaren pitäisi taipua "terveesti" ilman että jokin kohta tekee suhteetoman paljon työtä. Varsin tavallinen virhe on, että jousi taipuu vain kädensijan molemmin puolin jonkin matkaa ja suurin osa laivoista jää jäykiksi.

Taipumista on syytä tarkkailla työn edetessä. Aluksi kaartaa taivutellaan toinen pää lattiaa tai maata vasten. Kun jäykkyyttä alkaa olla sopivasti ja molemmat lavat vaikuttavat taipuvan melko hyvin, voi jousen varustaa janteella ja virittää varovasti matalalle jänneväliille. Jousen jännittäminen esim. peilin edessä helpottaa arvioimaan, miten puu taipuu. Jäykistä kohdista poistetaan varovasti puuta puukolla, siklillä tai raspilla kaapimalla.

Jousen päihin veistetään jänneurat. Jänne on helpointa tehdä sopivan paksuisesta, mahdollisimman venymättömästä narusta. Ruo-

honleikkureiden käynnistysnaru on erittäin kestävä vaihtoehto, mutta moni muukin käy. Janteen yhteen päähän tehdään tukkikytky ja toiseen päähän kiristytävä silmukka, tai kiinteä silmukka. Aivan nuorten lasten jousissa jänne voi olla kiinteästi paikallaan, eikä sitä irroteta ammunnan loputtua.

Jousen voi viimeistellä nahkaisella tai kankaisella kädensijalla, mutta tämä ei ole välttämätöntä. Jousen voi myös koristella värjäämällä tai maalaamalla. Puupetsit soveltuvat tähän hyvin, mutta värjäys onnistuu esim. mustikallakin. Kosteuden suojaksi jousi on hyvä käsitellä jollakin orgaanisella öljyllä, vahalla tai vaikkapa lakata.

Lasten nuolissa voi käyttää esim. yksinkertaista kolkkakärkeä. Kuva: Simo Hankaniemi.

Nuolet

Kuuden millimetrin läpimittainen mäntyrima, jota saa puutavaraliikkeistä, on helpoin materiaali nuorimpien lasten nuolten variksi. Rima sahataan sopivan mittaisiin pätkiin ja toiseen päähän tehdään varovasti esim. rautasahalla puolen sentin syvyinen ura jousenjännettä varten. Tämä väljennetään kaksinkerroin käännetyllä hiekkapaperilla.

Nuolenkärjet voi tehdä monellakin tavalla, vaikkapa sopivan kokoisten luotien vaipoista sulattamalla lyijyn pois, putkenpätkistä, hylsyistä jne. Jotakin painoa nuolen etupäässä on hyvä olla jo ampumaominaisuuksien vuoksi ja kärki estää myös vartta kulumasta.

Hieman vanhempien lasten ja aikuistenkin nuoliin 8 mm mäntyrima on toimiva vaihtoehto. Näihin on myös saatavissa taulukärkiä jousiammuntavälineitä myyvistä liikkeistä. Kärjet on syytä puhdistaa varastorasvasta esim. polttamalla ja kiinnittämiseksi on hyvä käyttää tarkoitukseen soveltuvaa liimaa.

Nuolten sulitus syntyy helpoiten jousiammuntaliikkeistä saatavista sulista, jotka on valmiiksi halkaistu. Yhteen nuoleen käytetään yleensä kolmea liimattua ja päistään sidottua sulanpuolikasta, mutta kahdellakin

tai suojata muuten kosteudelta, mutta jotakin väriä varsiin on hyvä lisätä jo löytymisen helpottamiseksi. Myös kirkkaan väriset sulat helpottavat etsintöjä. Lapset eivät yleensä ole kovin kärsivällisiä nuolten etsijöitä, joten ammuksia katoaa tarpeettoman paljon, elleivät ne ole värikkäitä.

Ranne- ja sormisuojuukset sekä viine

Jos jousenjänne iskee ammuttaessa ranteeseen, tämän voi suojata nahasta tehdyllä rannesuojalla tai vaikkapa kangassuikaleella, jota kierretään ranteen ympärille. Vetokäden sormia suojaa vanha sormikas.

Nuolikotelo syntyy helposti esim. vanhojen housujen lahkeesta. Puntista leikataan hieman nuolia lyhyempi kappale. Alaosa ommellaan umpeen ja suureuna päämätään. Kantohihnan voi tehdä kangas- tai nahkasuikaleesta, vanhasta vyöstä tai hätätilassa narustakin. Hihnan yksi pää kiinnitetään lähelle kotelon suureuna ja toinen pää noin 1/3 matkaa kotelon pohjasta ylös päin. Hihnan pitäisi olla sen verran pitkä, että kotelo roikkuu kantajan lonkalla, mistä nuoli on helpoista ottaa jouseen.

KESÄTAPAHTUMA

Sievi 5 - 7.7.2013

Reisjärventie 1242, 85470 KIISKILAMPI

Aiheita:

- Ammunta ylä- ja alakulmista
- Lentoammunta ja liikkuvaan maaliin ampuminen
- Majavajahtiin valmistautuminen
- Peuraeläinten vitaalialueet (etäisyyden arviointi)
- Vierailija Suomen Riistakeskuksesta
- Maastoratakilpailu (ehdotettu ammutakoe yhtenä rastina)

Ilmoittaudu sihteerille:

Juhani Uusitalo p. 0400 704430
sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

Aivan pieniä lapsia on vaikea saada omaksumaan klassista kolmen sormen nuoliotetta. Yleensä he haluavat pidellä nuolta nipistämällä peukalon ja etusormen välissä. Jos jousi on lapsen voimille sopiva, niin ampuminen sujuu tällä vanhimmallakin nuoliotteella. Klassisen otteen voi näyttää hieman myöhemminkin.

On kuitenkin syytä pitää huolta, että lapsi pitää jouta hieman oikealle kallistettuna (jos on oikeakätinen) ja nuolta jousen vasemmalla puolella. Jotkut yrittävät ampuu nuoli jousen oikealla puolella, mutta laukaisu on tällöin hyvin epävarma, koska nuoli ei lepää käden päällä.

Jo alussa on syytä myös opettaa lasta jännittämään jouta selkälihakilla, eikä pelkästään kädellä. Ja jousikäden pitäisi olla samassa suunnassa kuin nuoli. Jänteestä irti päästäminen tuottaa joillekin suuria vaikeuksia. Tähän ehkä auttaa, jos lapsen

Aivan nuorten lasten ei pitäisi antaa ammuskella omin päin, sillä heillä ei ole käsitystä nuolen vaarallisuudesta. Lelujousta ei ole olemassakaan. Hyvin kevyelläkin joussella ammuttu nuoli on vaarallinen osueensa esim. päähän. Ikkunat, autot ja monet muut kohteet voivat olla myös vaarassa.

Alkuvaiheessa paras ampumapaikka olisi jokin avoin kenttä, laidun, järvenjää tms. Lapset haluavat yleensä aluksi ampua mahdollisimman etäälle tai lähes kohtisuoraan taivaalle. Tämä onkin ehkä parasta harjoittelua tunteen saamiseksi jouseen. Tarkkuusammuntaan ei pitäisi kiinnittää liikaa huomiota alkuvaiheessa. Onnistumisen elämys tuntuu syntyvän jo siitä, että nuoli jää lentonsa jälkeen maahan pystyyn. Pienet lapset pitävät tätä jo suurena tehon osoituksena.

Simo Hankaniemi

Hirsi. Niin perinteikäs, niin nykyaikainen.

Unelma rakentuu hirrestä yksilöllisesti, luonnollisesti ja vanhalla kunnolla hirsenveistäjän asenteella. Peura-Talot toteuttaa sen, mistä rohkennette unelmoida!

Kysy lähin edustajasi numerosta: 044 7767100
Tai katso osoitteesta WWW.PEURATALOT.EI

Omakotitalot

Vapaa-ajan asunnot

Valmissaunat

METSÄSTYSTARVIKKEET KÄRKKÄISELTÄ
Osta myös verkosta: www.karkkainen.com

**Voit tilata myös
puhelimella tai
sähköpostilla**

Tilaa soittamalla numeroon
0104303031 (Ark 9-16)
Muina aikoina lähetä tilaus
myynti@karkkainen.com tai
klikkaa itsesi verkkokauppaan

se edullisen ostamisen tavaratalo

Verkkokauppa osoitteessa:
www.karkkainen.com

Kärkkäinen Ylivieska
Ollmanenkatu 2, Ylivieska
Keskus 010 430 3000

Kärkkäinen Oulu
Alasiepiä 12, Limingankallio, Oulu
Keskus 010 430 3020

Kärkkäinen II
Sarasentie 2, II
Infotele 010 430 3829

Kärkkäinen Lahti
Pöytäsi 2, Rauhankatu, Lahti
Keskus 010 430 3630

Niksinurkka:

Metsästettäessä pienriistaa perinnejousella nuolen läpäisykyky ei ole pahemmin koetuksella, kunhan käytetään riistalle sopivaa metsästyskärkeä. Mutta kun siirrytään suurempaan riistaan, varsinkin löysempien jousien (45 paunasta 55 paunaan) kohdalla, seuraavilla toimenpiteillä voi parantaa nuolen läpäisyä.

Jäykemmän jousen hankkimisesta

Silloin kun ollaan lähellä ampujan maksimivetovoimakkuutta, ei jäykemmän jousen hankinta välttämättä paranna läpäisyä. Liian jäykkä jousi voi aiheuttaa vetopituuden jäämisen lyhyeksi, vaikka ampuja ei sitä itse heti havaitsisikaan. Jo 2–3 paunaa kevyemmän jousen käyttäminen saattaa vaikuttaa sen, että veto pysyy täytenä ja ammutun nuolen lähtönopeus on suurempi kuin jäykemmällä jousella ammutussa laukauksessa, jossa veto jää vajaaksi.

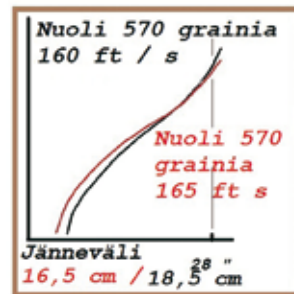
Vetopituuden lisääminen

Vetopituuden pidentäminen lisää jouseen varastoituvaa voimaa ja siten myös nuolen lähtönopeutta. Tämä merkitsee ankurointi-paikan muuttumista kasvoilla taaemmaksi. Tätä kannattaa kokeilla huolella, jottei ampumatekniikka hajoa kokonaan.

Jousen jännevälin lyhentäminen

Kun käytetään lyhyempää jänneväliä jousi yleensä heittää nuolta nopeammin kuin pitkällä jänneväliellä. Jänneväliä lyhentämällä saadaan usein noin 4–5 ft/s lisää nopeutta. Tässä kannattaa kuitenkin olla varovai-

nen, sillä liian lyhyt jänneväli voi aiheuttaa jouseen epämiellyttävää värähtelyä. Jousi saattaa tulla äänekkääksi, ja nuolen lennon saaminen puhtaaksi voi vaikeutua. Kaavio-kuvasta näkee miten vetovoimakäyrät menevät ristiin.

Lyhyellä jänneväliellä (punainen) vetovoimakäyrä 28" vedolla kohtaa 50 paunaa ja pidemmän jännevälin omaava käyrä vastaavalla vedolla 50,4 paunaan. Kuitenkin pienemmällä paunamäärällä saadaan suurempi lähtönopeus.

Nuolen painon lisääminen

Nuolen painoa lisäämällä saadaan lisää läpäisyä. Peuraa isoimmille eläimille olen vaimoni kanssa käyttänyt menestyksekkäästi 600–700 grainin nuolipainoja 51–56 paunan jousissa. Koska ampumamatkat ovat alle 18 metriä, ei tuolla painolla vielä ole haitta-vaikutuksia nuolen lentorataan. Painon lisääminen on helpompi tapa läpäisyn lisäämiseksi kuin nopeuden lisääminen.

Nuolen painopisteen siirtäminen

Normaalisti metsästysnuolen painopisteet liikkuvat 9–11 prosentin paikoilla nuolen kärjestä mitattuna. Metsästyskärjen painoa lisäämällä nuolen paino kasvaa sekä paino-

Paranna nuolen läpäisyä

Tämän kudun kellisti takakartiomallinen puunuoli varustettuna 160 grainin kaksiteräisellä leikkurilla. Jousena kirjoittajalla oli 53 paunainen pitkäjousi, ampumamatka 12 m.

piste siirtyy eteenpäin. Painava kärki yhdistettynä takakartionuoleen parantaa nuolen lentoa entisestään. Takakartionuoli on aerodynaamisesti hyvä. Sen muotoilu siirtää nuolen painopistettä eteenpäin, mistä seuraa parempi läpäisy.

Tohtori Ed Ashby on tutkinut vuosia metsästyskärjen läpäisyä ja hänen testiensä mukaan painopisteen muuttaminen noin 20 prosenttiin kymmenen prosentin sijasta lisää metsästyskärjen läpäisyä peräti 60 prosenttia. Itse suosin noin 17 prosentin painopisteen asemaa, jonka saavutan takakartionuolilla ja 160 grainin kärjillä.

Kärjen valinta

Perinnejousia käytettäessä suurriistajahtiin parhaimpina kärkinä on pidetty kaksiteräisiä leikkaavia kärkiä. Kaikki rapakon takaa tulevat kaksiteräiset kärjet on suunniteltu vähintään peurankokoisille eläimille. Siis tämän suhteen ei ole ongelmia. Markkinoilla on myös ollut muutamia vuosia kapeita ja pitkiä kolmiteräisiä leikkureita, joiden läpäisykyky on erinomainen. Näillä voidaan metsästää hyvinkin suuria eläimiä. Jos ajatellaan tulevaisuudessa mahdollista peurajahtia kotimaassa, niin ei ole mitään huolta kärkien

Niksinurkka

suhteen. Tärkein seikka on kuitenkin pitää leikkurit partaveitsen terävinä. Tämä takaa hyvän läpäisyn.

Lopuksi

Kaikki yllä mainitut konstit ovat turhia, mikäli nuolomme eivät lennä suoraan. Jotta noilla seikoilla päästään hyvin lopputuloksiin, nuolen jäykkyys tulee olla oikea. Lisäksi huolella pitää kokeilla oikea nokkipaikan korkeus, jotta laukkaamista ei esiinny.

Myös ikkunahylly saattaa tuoda joskus yllätyksen. Sen huomaa siitä, että nuolen perä hieman heittää lennon alussa, vaikka nokkipaikkaa olisi säädetty moneen kertaan. Tähän saattaa olla syynä hyllyosan kuluminen. Mikäli nuoli lepää hyllyssä olevassa urassa, niin ensimmäinen liikesuunta laukaisuvaiheessa on ylöspäin eikä sivulle kuten pitäisi. Tämä sitten näkyy pienenä nuolen perän heilauksena lennon alussa. Kannattaa käyttää vain hyväkuntoista hyllyosaa eikä liian pitkäkarvaista, johon tuo ura helposti kuluu.

Älä pelkää käyttää 50–60 paunan jousta kohtalaisen suureenkin riistaan kuten kudu, vesiantilooppi, gnu, pahkasika ja villisika. Edellä annetuilla neuvoilla läpäisyn saa riittäväksi.

Testaa aina uudet nuolet ensin taulukärjillä ja sitten käyttämälläsi metsästyskärkimallilla. Tällöin välttyt yllätyksiltä varsinkin puunuolien kanssa. Opiskele saaliseläinten vitaalialueet ja etsi ampumalla oma varma matkasi, jolta osut vitaalialueen kokoiseen maaliin. Ja muista: metsästystilanteessa tuo varma matka lyhenee.

Juhani Uusitalo

PML

kansainvälisenä

Perinnejoismetsästäjien Liitto edusti Suomea Maailman perinnejoismunnan festivaaleilla Cheonanissa, Etelä-Koreassa 4.–10.10.2012. Tapahtuma keräsi 382 ampujaa 31 eri maasta seminaareihin ja kilpailemaan. Simo Hankaniemen kirjoittaman matkakertomuksen voi käydä lukemassa PML:n kotisivuilta: http://www.perinnejml.fi/wtaf_2012.htm

Sinikka ja Juhani Uusitalo ehtivät ottaa osaa myös kansainväliseen perinnejoiskutsukilpailuun Turkin Amasyassa 20.–25.6.2012. Osallistujia kilpailuissa oli 220. Sinikka sijoittui ensimmäisessä osakisassa neljänneksi ja turkkilaisten Buta-kilpailussa toiseksi.

Ilja Koivisto

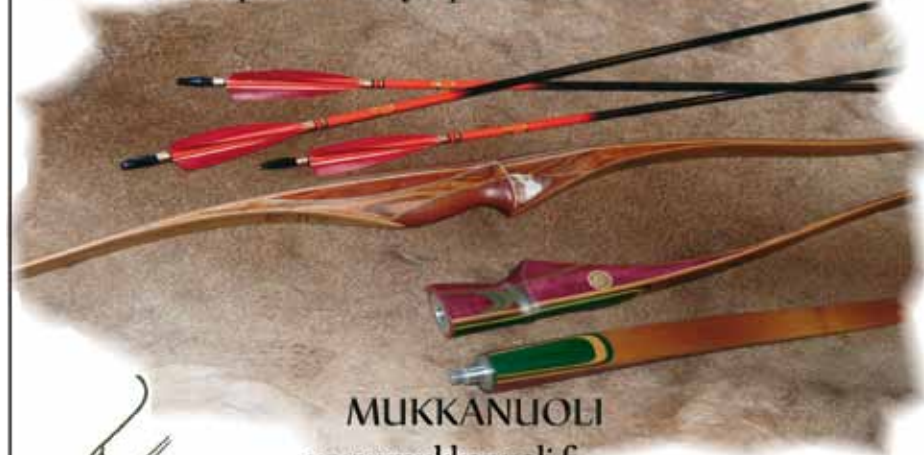

Ratsujousiampuja Turkin kilpailuissa. Lisää kuvia Turkista löytyy PML:n kuvagalleriasta osoitteesta: <http://perinnejousi.kuvat.fi/#/kuvat/2012/>

Perinnejoismetsästäjien Liiton edustajat Maailman perinnejoismunnan festivaaleilla Etelä-Koreassa lokakuussa 2012: Juhani Uusitalo (vas.), Jorma Heikkilä, Timo Nyrhinen, Simo Hankaniemi, Sinikka Uusitalo ja Pekka Anttonen. Simo Hankaniemen kirjoittama matkakuvaus Etelä-Koreasta löytyy liiton nettisivuilta: www.perinnejml.fi/wtaf_2012.htm

Ammu helpommin ja paremmin kuin koskaan

MUKKANUOLI

www.mukkanuoli.fi

Email: sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

0400 704 430

PML:n saalistilasto 2011 - 2012

Metsästyskaudella 2011–2012 Perinne-
jousimetsästäjien Liiton jäsenet ampuivat
yhteensä 31 saaliseläintä perinteisillä jou-
silla. Yleisin saaliseläin oli tällä kertaa su-
pikoira, joita päätyi saaliiksi 8 kpl. Suurin
saaliseläin oli puolestaan vesipuhveli.

Keskimääräinen ampumamata riistalau-
kauksissa oli kymmenen metriä ampumae-
täisyyksien vaihdellessa kolmen ja 15 metrin
välillä. Käytetyimmäksi jousen jäykkyydek-
si saalislomakkeen palauttaneet ilmoittivat
51-60 paunaa. Hieman yllättäen pitkäjousi
nousi suosituimmaksi jousimalliksi. Sillä oli
tehty yli 50 % kaadoista. 19 vastanneesta 15
käytti metsästäessään puuvartisia nuolia alu-
miinisten ja hiilikuituisten nuolten käyttäjien
jäädessä vähemmistöön.

Ilja Koivisto

SAALIS	MÄÄRÄ
SUPIKOIRA	8 KPL
HARAKKA	4 KPL
METSÄJÄNIS	3 KPL
RUSAKKO	3 KPL
KANI	2 KPL
MAJAVA	2 KPL
PAHKASIKA	2 KPL
IMPALA	1 KPL
KUDU	1 KPL
METSÄKAURIS	1 KPL
MÄYRÄ	1 KPL
VARIS	1 KPL
VESIPUHVLI	1 KPL
VILLISIKA	1 KPL
YHTEENSÄ	31 KPL

Oheisen saalistilaston kokosi: Pekka Anttonen

PML ONNITTELEE

PERINNEJOUSIMETSÄSTÄJÄIN LIITTO
ONNITTELEE 20-VUOTISTA TAIVALTA
JUHLIVAA JÄSENSEURAANSA

PIRKANMAAN JOUSIMETSÄSTÄJÄT
RY:TÄ

Jatkakaa hyvää työtä suomalaisen
jousimetsästyksen puolesta!

Lisää jousimetsästystietoa netissä:

www.perinnejml.fi

LIITON HALLITUS 2013

Puheenjohtaja/koulutusvastaava:

Sinikka Uusitalo, Sievi, p. 0400 704430
Email: sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

Varapuheenjohtaja:

Timo Nyrhinen, Pertteli, p.044 5417320
Email: timonyr@gmail.com

Rahastonhoitaja/

kuvagalleria- ja tuotevastaava:

Tero Anttila, Terälahti, p. 0400 560297
Email: tero.anttila@ppl.inet.fi

Vaistolla päätoimittaja/

foorumi-vastaava:

Ilja Koivisto, Riihimäki, p. 045 3475322
Email: ilja.koivisto@metsastysmuseum.fi

Jäsen:

Simo Hankaniemi, Turku, p. 041 4638968
Email: simo.hankaniemi@nettikirje.fi

Jäsen:

Mikko Hietala, Loimaa, p. 040 5489415
Email: mikko357@yahoo.co.uk

Jäsen:

Jukka Ringman, Janakkala, p. 041 4354610
Email: jukkaringman@gmail.com

Jäsen:

Kari Silvennoinen, Tolkkinen,
p. 040 8362264
Email: tapio.silvennoinen@pp4.inet.fi

Sihteeri:

Juhani Uusitalo, Sievi, p. 0400 704430
Email: sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

TOIMIHENKILÖT

Internetvastaava:

Tere Vaden, Tampere, p. 050 5277913
Email: tere.vaden@uta.fi

Metsästys- ja messuvastaava:

Pekka Anttonen, Sulkava, p. 044 0802920
Email: pekka.anttonen@suomi24.fi

JÄSENYHDISTYKSET

Varsinais-Suomen JM ry:

Petri Jalonen
Email: puheenjohtaja.vsjm@gmail.com

Pirkanmaan JM ry:

Jani-Petteri Vienola
Email: jpvienola@dnainternet.net

Pohjois-Karjalan JM ry:

Kimmo Rätty
Email: kimmo.ratty@jns.fi

Sievin JM ry:

Marko Muhonen
Email: marko.muhonen@kase.fi

KAIKKI VARUSTEET jousimetsästyksen

www.pediarchery.fi

puh. (08) 350 4966, 050 557 6476

